

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0172/2011

20.4.2011

RAPORT

Sotsiaalpoliitika välismõõde, töö- ja sotsiaalsete normide edendamine ning
Euroopa ettevõtete sotsiaalne vastutus
(2010/2205(INI))

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

Raportöör: Richard Falbr

SISUKORD

	lehekülg
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI	16
ARENGUKOMISJONI ARVAMUS	20
RAHVUSVAHELISE KAUBANDUSE KOMISJONI ARVAMUS	25
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	28

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

sotsiaalpoliitika välismõõtme, töö- ja sotsiaalsete normide edendamise ning Euroopa ettevõtete sotsiaalse vastutuse kohta (2010/2205(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikleid 2, 3, 6 ja 21;
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 7, 9, 145–161, 206–209 ja 215;
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikleid 5, 12, 14, 15, 16, 21, 23, 26, 27, 28, 29, 31, 32, 33, 34 ja 36;
- võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni (1948) ja teisi inimõigustealaseid ÜRO dokumente, eelkõige kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti (1966), rahvusvahelist majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste pakti (1966), rassilise diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise konventsiooni (1965), naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise konventsiooni (1979) ja lapse õiguste konventsiooni (1989), võõrtöötajate ja nende perekonnaliikmete õiguste kaitse rahvusvahelist konventsiooni (1990) ja puuetega inimeste õiguste konventsiooni¹ (2006);
- võttes arvesse ettevõtlust ja inimõigusi käsitlevat ÜRO raamistikku „Kaitsta, austada ja heastada”, mille kohta tegi ettepaneku peasekretäri eriesindaja (inimõiguste ning hargmaiste äriühingute ja teiste äriettevõtjate küsimuses) professor John Ruggie ning mida 2008. aastal toetas ühehäälselt ÜRO Inimõiguste Nõukogu (resolutsioon 8/7), hiljuti avaldatud juhtpõhimõtteid raamistiku rakendamiseks² ning välisasjade nõukogu 9. detsembri 2009. aasta järeldusi, kus märgitakse ettevõtluse tähtsat rolli inimõiguste täieliku austamise saavutamisel ning kinnitatakse nõukogu kindlat toetust ÜRO eriesindaja tööle³;
- võttes arvesse ÜRO peasekretäri eriesindaja John Ruggie viimatist aruannet inimõiguste ning rahvusvaheliste korporatsioonide ja muude äriühingute küsimuse kohta⁴;
- võttes arvesse Euroopa sotsiaalhartat⁵, eriti selle artikleid 5, 6 ja 19;
- võttes arvesse võõrtöötajate õigusliku seisundi Euroopa konventsiooni⁶;
- võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni konventsioone, eelkõige kaheksat põhikonventsiooni, mis käsitlevad ühinemisvabadust ja kollektiivläbirääkimiste õiguse tegelikku tunnustamist (konventsioonid nr 87 ja nr 88), igasuguse sunniviisilise ja

¹ <http://www2.ohchr.org/english/law/>

² <http://www.business-humanrights.org/SpecialRepPortal/Home/Protect-Respect-Remedy-Framework>

³ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/111819.pdf

⁴ <http://www.business-humanrights.org/SpecialRepPortal/Home/Protect-Respect-Remedy-Framework>

⁵ <http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/163.htm>

⁶ http://www.coe.int/t/dg3/migration/documentation/Default_conv_en.asp

- kohustusliku töö kaotamist (konventsioonid nr 29 ja nr 105), tööhõive ja kutsealaga seotud diskrimineerimise kõrvaldamist (konventsioonid nr 100 ja nr 111) ning lapstööjõu kasutamise tõhusat keelustamist (konventsioonid nr 138 ja nr 182)¹;
- võttes arvesse ILO konventsioone, mis käsitlevad töönorme (riigihankelepingud) (konventsioon nr 94) ja kollektiivlääbirääkimisi (konventsioon nr 154)²;
 - võttes arvesse ILO inimväärse töö tegevuskava ja ülemaailmset tööhõive pakki³, mis võeti ülemaailmse toetusega vastu 19. juunil 2009. aastal toimunud rahvusvahelisel töökonverentsil;
 - võttes arvesse 10. juunil 2008. aastal 183 ILO liikme poolt üksmeelselt vastu võetud deklaratsiooni sotsiaalselt õiglase globaliseerumise kohta⁴;
 - võttes arvesse Marrakechi lepingut, millega loodi Maailma Kaubandusorganisatsioon (WTO)⁵, ning 2001. aasta novembris Dohas toimunud WTO neljandal ministrite konverentsil vastu võetud deklaratsiooni⁶, eelkõige selle lõiget 31;
 - võttes arvesse teenustekaubanduse üldlepingut, eriti selle artikli 1 lõike 2 punkti d, nn 4. teenuste osutamise viisi⁷;
 - võttes arvesse globaliseerumise sotsiaalse mõõtme maailmakomisjoni aruannet „Õiglane globaliseerumine – võimaluste loomine kõigile”⁸;
 - võttes arvesse G20 riikide juhtide 24.–25. septembril 2009. aastal Pittsburghis toimunud tippkohtumisel tehtud avaldust⁹;
 - võttes arvesse uusimaid täiendusi OECD eeskirjades rahvusvahelistele ettevõtetele¹⁰;
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1927/2006 Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi loomise kohta¹¹ ning selle määruse muutmise määrust 546/2009;
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 1996. aasta direktiivi 96/71/EÜ töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega¹² (töötajate lähetamise direktiiv);
 - võttes arvesse oma 20. septembri 1996. aasta resolutsiooni komisjoni teatise kohta

¹ <http://www.ilo.org/ilolex/english/convdisp1.htm>

² Ibid.

³ <http://www.ilo.org/jobspact/about/lang--en/index.htm>

⁴ http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@dgreports/@cabinet/documents/publication/wcms_099766.pdf

⁵ http://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/04-wto.pdf

⁶ http://www.wto.org/english/thewto_e/minist_e/min01_e/mindecl_e.htm

⁷ WTO: Teenustekaubanduse üldlepingu artikli 1 lõike 2 punkt d – 4. teenuste osutamise viis.

⁸ Genf, ILO 2004. <http://www.ilo.org/fairglobalization/report/lang--en/index.htm>

⁹ <http://www.pittsburghsummit.gov/mediacenter/129639.htm>

¹⁰ http://www.oecd.org/document/33/0,3746,en_2649_34889_44086753_1_1_1_1,00.html

¹¹ ELT L 48, 22.2.2008, lk 82.

¹² EÜT L 18, 21.1.1997, lk 1.

demokraatlike põhimõtete ja inimõiguste austamise kaasamisest ühenduse ja kolmandate riikide vahelistesse lepingutesse (KOM(1995)0216)¹ ning oma 14. veebruari 2006. aasta resolutsiooni inimõiguste- ja demokraatiaklausli kohta Euroopa Liidu kokkulepetes² ;

- võttes arvesse oma 25. oktoobri 2001. aasta resolutsiooni rahvusvahelise kaubanduse avatuse ja demokraatia kohta³ , milles nõuti, et WTO järgiks Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) põhilisi sotsiaalseid norme ning Euroopa Liit tunnustaks ILO otsuseid, sealhulgas võimalikke nõudmisi kohaldada põhiliste sotsiaalsete normide rikkumise korral sanktsioone;
- võttes arvesse oma 23. mai 2007. aasta resolutsiooni inimväärse töö tagamise kohta kõigi jaoks⁴ , milles paluti lisada Euroopa Liidu kaubanduslepingutesse, eelkõige kahepoolsetesse lepingutesse, sotsiaalsed normid inimväärse töö tagamiseks;
- võttes arvesse oma 15. novembri 2005. aasta resolutsiooni globaliseerumise sotsiaalse mõõtme kohta⁵;
- võttes arvesse oma 5. juuli 2005. aasta resolutsiooni laste ning eriti laste töö ärakasutamise kohta arengumaades⁶;
- võttes arvesse oma 6. juuli 2006. aasta resolutsiooni õiglase kaubanduse ja arengu kohta⁷;
- võttes arvesse oma 22. mai 2007. aasta resolutsiooni globaalse Euroopa ja konkurentsivõime välisaspektide kohta⁸ , mis oli vastus komisjoni teatisele nõukogule ja parlamendile „Globaalne Euroopa: konkurentsivõime maailmas. Panus ELi majanduskasvu ja tööhõive strateegiasse” (KOM(2006)0567);
- võttes arvesse oma 30. mai 2002. aasta resolutsiooni ettevõtete sotsiaalse vastutuse Euroopa raamistikku propageeriva komisjoni rohelise raamatu kohta⁹ ja 14. aprilli 1999. aasta resolutsiooni Euroopa toimumisjuhendi koostamise ja ELi standardite kohta arenguriikides tegutsevatele Euroopa ettevõtjatele¹⁰;
- võttes arvesse oma 13. märtsi 2007. aasta resolutsiooni ettevõtete sotsiaalse vastutuse ja uue partnerluse kohta¹¹;
- võttes arvesse oma 25. novembri 2010. aasta resolutsiooni ettevõtete sotsiaalse vastutuse kohta rahvusvahelistes kaubanduskokkulepetes¹²;

¹ ELT C 320, 28.10.1996, lk 261.

² ELT C 290E, 29.11.2006, lk 107.

³ EÜT C 112E, 9.5.2002, lk 326.

⁴ ELT C 102E, 24.4.2008, lk 321.

⁵ ELT C 280E, 18.11.2006, lk 65.

⁶ ELT C 157E, 6.7.2006, lk 84.

⁷ ELT C 303E, 13.12.2006, lk 865.

⁸ ELT C 102E, 24.4.2008, lk 128.

⁹ ELT C 104, 07.8.2003, lk 180.

¹⁰ EÜT C 104, 14.4.1999, lk 176.

¹¹ ELT C 301 E, 13.12.2007, lk 45.

¹² Vastuvõetud tekstid P7_TA(2010)0446.

- võttes arvesse oma resolutsioone AKV piirkonna ja riikidega sõlmitud majanduspartnerluslepingute kohta, eelkõige 26. septembri 2002. aasta resolutsiooni¹ , 23. mai 2007. aasta resolutsiooni² ja 12. detsembri 2007. aasta resolutsiooni³ ;
- võttes arvesse nõukogu 14. juuni 2010. aasta järeldusi laste töö kohta⁴ ;
- võttes arvesse nõukogu 16. septembri 2010. aasta järeldusi „Muutuv maailm: väljakutse ELile”⁵ ;
- võttes arvesse komisjoni teatist „Globaliseerumise sotsiaalne mõõde – ELi poliitiline panus hüvede loomiseks kõigile” (KOM(2004)0383);
- võttes arvesse 2. juuli 2008. aasta uuendatud Euroopa sotsiaalmeetmete kava (KOM(2008)0412);
- võttes arvesse komisjoni teatist „Inimväärse töö tagamine kõigi jaoks. Ühenduse panus inimväärse töö tagamise suuniste rakendamiseks kogu maailmas” (KOM(2006)0249);
- võttes arvesse siseturu ja teenuste peadirektoraadi finantsaruandluse üksuse käivitatud ametlikku konsultatsiooni ettevõtete finantsvaldkonda mitte kuuluva teabe avaldamise kohta⁶;
- võttes arvesse komisjoni teatist „Kaubandus, majanduskasv ja maailmapoliitika. Kaubanduspoliitika – ELi 2020. aasta strateegia keskne teema” (KOM(2010)0612);
- võttes arvesse 1. jaanuaril 2009. aastal jõustunud üldist soodustuste süsteemi, millega võimaldatakse tollimaksuvaba juurdepääs või tollitariifide vähendamine suurele hulgale kaupadele ja mis sisaldab ka uut soodustust eriliste kaubandus-, finants- või arenguvajadustega haavatavatele riikidele⁷;
- võttes arvesse kõiki Euroopa Liidu ja kolmandate riikide vahel sõlmitud kokkuleppeid;
- võttes eriti arvesse Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna (AKV) riikide rühma ning Euroopa Liidu vahelist partnerluslepingut, mis sõlmiti 23. juunil 2000. aastal Cotonous ning mida on muudetud 2005. ja 2010. aastal⁸;
- võttes eriti arvesse Euroopa Liidu ning Colombia ja Peruu vahel mitmepoolse kaubanduslepingu⁹ sõlmimiseks peetud läbirääkimiste lõpuleviimist;
- võttes arvesse 14. jaanuaril 2010. aastal Euroopa Parlamendi korraldatud kuulamist „Sotsiaalsete ja keskkonnastandardite kohaldamine kaubandusläbirääkimistel”;

¹ ELT C 273E, 14.11.2003, lk 305.

² ELT C 102E, 24.4.2008, lk 301.

³ ELT C 323E, 18.12.2008, lk 361.

⁴ Nõukogu 14. juuni 2010. aasta järeldused laste töö kohta, 10937/1/10.

⁵ Nõukogu 16. septembri 2010. aasta järeldused, EUCO 21/1/10 rev 1.

⁶ http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2010/non-financial_reporting_en.htm

⁷ ELT L211, 6.8.2008.

⁸ http://ec.europa.eu/development/icenter/repository/second_revision_cotonou_agreement_20100311.pdf

⁹ <http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=691>

- võttes arvesse kodukorra artiklit 48;
 - võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni raportit ning arengukomisjoni ja rahvusvahelise kaubanduse komisjoni arvamust (A7-0172/2011),
- A. arvestades, et ELi sotsiaalkaitse- ja inimõiguste kaitsmise alased kõrged nõuded on Euroopa Liidu otsustavateks vahenditeks läbirääkimistel kaubandussuhete üle kolmandate riikidega;
 - B. arvestades, et majanduslike ja sotsiaalsete õiguste kaitsmine on kõikide liikmesriikide ning ülejäänud riikide kohustus, mis tuleneb ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonist, ning arvestades, et see tähendab ka igapäevaste õiguste luua ametiühinguid ja oma huvide kaitsmiseks ametiühingusse astuda;
 - C. arvestades, et ILO peamisi konventsioone tuntakse rahvusvaheliselt kui õiglase rahvusvahelise kaubanduse alust, ning arvestades, et kahjuks ei pea kõik liikmesriigid neist täielikult kinni;
 - D. arvestades, et liidu huvides on kahepoolsete kaubanduslepingute sõlmimine, millest saavad kasu nii liit kui ka kaubanduspartnerid, tingimusel, et mõlemad pooled austavad inimõiguste deklaratsioonis sätestatud õigusi;
 - E. arvestades, et kõikide liikmesriikide suhtumises peavad selgelt väljenduma Euroopa sotsiaalse mudeli põhimõtted, kui kaalul on sotsiaalsed küsimused ja avatud koordineerimise meetodil põhinev liikmesriikidevaheline koostöö;
 - F. arvestades, et demokraatlik õigusriik põhineb tugevatel ja vabadel ametiühingutel, sotsiaalühendustel ja sotsiaalsetel liikumistel ning need saavad eksisteerida üksnes demokraatlikus ühiskonnas, kus valitseb võimude lahusus;
 - G. arvestades, et mõned arenguriigid tunnevad survet loobuda oma suhtelisest eelisest, kui liit nõuab vastavust rahvusvaheliste töönormidega;
 - H. arvestades, et 2008. aastal 183 ILO liikme poolt üksmeelselt vastu võetud ILO deklaratsioonis sotsiaalselt õiglase globaliseerumise kohta sätestatakse, et tööõiguse põhimõtete ja tööalaste põhiõiguste rikkumist ei tohi rakendada ega muul moel kasutada õiguspärase suhtelise eelisena ning et tööõiguse reegleid ei tohiks kasutada kaubanduse kaitsemeetmetena;
 - I. arvestades, et mõned kolmandad riigid üritavad ELiga kaubanduslepingute sõlmimiseks peetavate läbirääkimiste käigus võtta kasutusel 4. teenuste osutamise viisi¹;
 - J. arvestades, et paljud ettevõtted võtavad sotsiaalset vastutust tõsiselt ning tegutsevad selle nimel, et tagada oma mõjupiirkonnas sotsiaalsete ja keskkonnanormide järgimine, liitudes selleks näiteks ÜRO algatusega Global Compact või vabatahtlike majandusalgatustega;
 - K. arvestades, et ettevõtete sotsiaalse vastutuse aluseks olevad põhimõtted, mida tunnustatakse täielikult rahvusvahelisel tasandil nii OECD, ILO kui ÜRO poolt, käsitlevad

¹ WTO: Teenustekaubanduse üldlepingu artikli 1 lõike 2 punkt d – 4. teenuste osutamise viis.

ettevõtete vastutustundlikku käitumist ning eeldavad eelkõige kehtivate õigusaktide järgimist eriti tööhõive, töösuhete, inimõiguste, keskkonna, tarbijahuvide ja -suhete läbipaistvuse ning korruptsioonivastase võitluse valdkonnas;

- L. arvestades, et ettevõtete sotsiaalset vastutust reguleeriva direktiivi vastuvõtmine ja selle järgimise edendamine peaks saama ELi tasandil reaalsuseks;
- M. arvestades, et globaliseerumine lihtsustab tööjõu liikumist liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel;
- N. arvestades, et ILO roll uute nõuete seadmisel on viimastel aastatel märgatavalt nõrgenenud ning piirdub tavaliselt deklaratsioonide vastuvõtmisega, millest hiljem kinni ei peeta, seda vaatamata ILO kaasamisele G20 töösse, inimväärse töö tegevuskava globaalsele tunnustamisele ning tööhõive ja inimväärse töö lisamisele esimesele aastatuhande arengueesmärgile;
- O. arvestades, et ühinemisvabaduse tingimusteta järgimist ja tõhusate kollektiivlääbirääkimiste tähtsust tuleb taas meelde tuletada;
- P. arvestades, et inimväärse töö tegevuskava tuleks edendada;
- Q. arvestades, et kooskõlas inimõiguste ülddeklaratsiooni artiklis 23 sätestatud võrdse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõttega on äärmiselt oluline vältida igasugust diskrimineerimist tasustamisel;
- R. arvestades, et ELi üldise soodustuste süsteemi (GSP) vahehindamisest¹ ilmneb, et GSP+ kaubandusrežiimil, mis nõuab, et soodustatud riigid peavad ratifitseerima konkreetset rahvusvahelised konventsioonid inimõiguste, töökohal põhiõiguste järgmise, jätkusuutliku majandusarengu ning hea valitsemistava kohta ning neid kohaldama, on olnud oluline positiivne mõju soolisele võrdõiguslikkusele nendes riikides;
- S. arvestades, et töötajate sotsiaalset kaitset tuleb edendada;
- T. arvestades, et tuleb parandada ILO poolt ajakohastatuteks loetud ILO konventsioonide ratifitseerimist ja kohaldamist, et üha enam arvestataks inimväärse töö nelja aluspõhimõtet, mis on tööhõive, sotsiaalkaitse, sotsiaalne dialoog ja töökohal järgitavad õigused, rõhutades eelkõige sotsiaalvaldkonna head valitsemistava käsitlevaid konventsioone, nagu konventsioonid nr 81 ja 129 tööinspektsiooni kohta, konventsioon nr 122 tööhõivepoliitika kohta ning konventsioon nr 144 kolmepoolse konsulteerimise kohta;
- U. arvestades, et 2. juuli 2008. aasta Euroopa sotsiaalmeetmete kavas (KOM(2008)0412) nõuti, et ELi liikmesriigid teeksid uusi jõupingutusi ILO poolt ajakohastatuteks loetud ILO konventsioonide ratifitseerimiseks ja kohaldamiseks, et näidata head eeskju partneritele mujal maailmas;
- V. arvestades, et rahvusvaheliste tööõiguse reeglite tegelikule kohaldamisele avaldavad paljudes riikides negatiivset mõju nõrk töökorraldus ja sotsiaalpartnerite vähene

¹ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2010/may/tradoc_146196.pdf

suutlikkus;

- W. arvestades, et ILO 2011. aasta aruandes ülemaailmsete tööhõive arengusuundade kohta antud hinnangu kohaselt oli 2009. aastal 50,1% kõigist töötajatest, s.o 1,53 miljardit inimest, tööalaselt kaitsetus olukorras¹ ning arvestades, et finants- ja majanduskriisi tõttu on enne 2008. aastat kogutud andmetel tööalaselt kaitsetute isikute arvu vähenemine peatunud ja hakanud uuesti kasvama;
- X. arvestades, et ILO 2010. aasta aruandes sotsiaalkaitse kohta maailmas märgitakse, et üle 50% kõigist töötajatest puudub sotsiaalkaitse ning arvestades, et taas on tekkinud huvi sotsiaalkaitse laiendamise, sealhulgas sotsiaaltagatiste süsteemi edendamise vastu;

Üldpõhimõtted

1. tuletab meelde, et ELi eesmärk on täita maailma sotsiaalpoliitikas juhtrolli, edendades ülemaailmselt sotsiaalseid eesmärke; rõhutab Euroopa Parlamendi olulist osa, mida Lissaboni lepinguga märkimisväärselt suurendati;
2. tuletab samuti meelde, et ühenduse poliitika ja eesmärkide elluviimisel tuleb arvesse võtta Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 9 sätestatud horisontaalset sotsiaalklauslit, näiteks Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 46 ja 49 või ELi kaubanduspoliitika juures ei saa ühendus üldhuvivajadusi tähelepanuta jätta²;
3. tuletab lisaks meelde, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 7 nõutakse ELi poliitika järjepidevust ja et seadusandja peab võtma arvesse kõiki ELi eesmärke ning tegutsema kooskõlas pädevuse andmise põhimõttega, see tähendab, et seadusandja peab leidma sobiva tasakaalu erinevate eesmärkide ja/või huvide vahel konkreetse õigusliku alusega õigusakti vastuvõtmisel³;
4. kutsub liikmesriike pidama kinni ILO põhikonventsioonidest, pidades eelkõige silmas selliste ühinemisvabadust ja kollektiivlääbirääkimisi tõkestavate tegurite kaotamist, nagu näiliselt füüsilisest isikust ettevõtjana töötamise ergutamise või kollektiivlepingutest loobuma sundimine;
5. palub vabakaubanduslepingute osalistel kooskõlas ILO liikmesusest tulenevate kohustustega ning ILO deklaratsiooniga aluspõhimõtete ja -õiguste kohta töö- ning selle järelmeetmetega, mille nimetatud organisatsioon võttis vastu oma 86. istungjärgul 1998. aastal, tunnustada, edendada ja rakendada oma õigusaktides ja tavades järgmisi põhiõigusi käsitlevaid põhimõtteid:
 - a) ühinemisvabaduse ja kollektiivlääbirääkimiste õiguse tegelik tunnustamine;
 - b) sunni- ja kohustusliku töö kõigi vormide kaotamine;

¹ Tööalaselt kaitsetu olukord: omal kulul töötajate ja palgata töötavate pereliikmete summa. Tööalaselt kaitsetute näitaja on üheks ametlikuks aastatuhande eesmärkide tööhõivealaseks näitajaks esimese eesmärgi, äärmise vaesuse ja nälja likvideerimise raames.

² Tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni esimehe taotlusel Euroopa Parlamendi õigusteenistuse esitatud arvamus ELi toimimise lepingu artikli 9 reguleerimisala kohta (horisontaalne sotsiaalklausel) (SJ-00004/10), lõige 15.

³ *Idem*, lõige 8.

- c) laste tööjõu kasutamise tõhus keelustamine ning
- d) tööhõivealase ja töökohas diskrimineerimise kaotamine;

Rahvusvaheline koostöö – sotsiaalne koondumine

6. tuletab meelde, et ELi nähakse kogu maailmas soovitud ja ligitõmbava partnerina majanduse dünaamilisuse ja sotsiaalse mudeli ainulaadse kombinatsiooni tõttu;
7. rõhutab, et Euroopa sotsiaalne mudel pakub majandusliku edukuse oluliste edendajatena võrdseid võimalusi hariduses, kutseõppes ja tööturul, samuti võrdset juurdepääsu sotsiaalteenustele;
8. on seisukohal, et põhiliste rahvusvaheliste sotsiaalsete normide rikkumine on omamoodi sotsiaalne ja keskkonnaalne dumping, mis kahjustab Euroopa ettevõtjaid ja töötajaid;
9. palub komisjonil ja liikmesriikidel teha rahvusvaheliste organisatsioonidega koostööd, et parandada Euroopa sotsiaalse mudeli eeskujul globaliseerumise sotsiaalset mõõdet;
10. toonitab sotsiaalkaitsealaste sidusate meetmete tähtsust nii Euroopa Liidu sees kui ka väljaspool seda;
11. teeb ettepaneku edendada dialoogi kõigi asjaosalistega, rõhutades sotsiaalküsimuste olulisust ja keskendudes kasulike ja jätkusuutlike lahenduste ellu- ja täideviimisele; toonitab seoses sellega, kui oluline on suurendada sotsiaalpartnerite teadlikkust oma õigustest ja kohustustest;
12. peab vajalikuks tugevdada pädevate rahvusvaheliste institutsioonide (eelkõige ILO, WTO, OECD ja ÜRO) rolli ja koostööd, et töötada välja, võtta kasutusele ja edendada rahvusvahelisi sotsiaalseid põhinorme ja nendega seotud sanktsioone;
13. pooldab Euroopa Liidu hoidumist kaubanduslepingutest riikidega, mis ei pea kinni inimõigustest ega peamistest tööalastest normidest;
14. toetab vahendite loomist partnerriikide vahelise jätkusuutliku dialoogi jaoks, mis põhineb vastastikusel austusel, taotleb partnerriikide, eriti arengumaade omavahendite arengut ja majandussektorite vastutustundlikku arendamist;
15. kutsub ühtlasi komisjoni kohandama läbirääkimistel oma nõudmiste taset iga partnerriigi arengutasemega; teeb sellega seoses komisjonile ettepaneku koostada nimekiri lisanormidest, mida tuleks rakendada astmeliselt ja paindlikult, arvestades asjaomase partneri majanduslikku ja sotsiaalset olukorda ja keskkonnaseisundit;
16. on seisukohal, et nii partnerriigi territooriumil kui ka liikmesriikides peaksid sõltumatud organid pidevalt kontrollima nimetatud põhinormide täitmist ning et nende eelnevalt määratud kriteeriumite põhjal tuvastatud täitmata jätmise või rikkumise korral tuleks tõhusate ja läbipaistvate menetlustega kohaldada karistusi;
17. on seisukohal, et nimetatud norme tuleks kohaldada täiel määral ning nende täitmisest ei tohi hoiduda ei vabatsõnide ega vastuvõtjariikidega sõlmitud lepingute abil;

18. palub komisjonil ja liikmesriikidel teha partnerriikidega koostööd, et võidelda soolise diskrimineerimise ja mis tahes naiste vastu suunatud vägivalda vastu ning muuta sooline võrdõiguslikkus vastavalt aastatuhande arengueesmärkidele ja Pekingi tegevusprogrammile tõelisuseks nii liidu piires kui ka väljaspool seda; kutsub komisjoni ja liikmesriike rakendama meetmeid, mis märkimisväärselt tugevdavad naiste õiguslikku ja sotsiaalset positsiooni, et realiseerida naiste võimalik panus majanduse ja ühiskonna arengusse;
19. pooldab arenguriikides ja -piirkondades soolise võrdõiguslikkuse edendamist kehtivate ja tulevaste GSP kaubanduslepingute kaudu; nõuab, et soolise võrdõiguslikkusega seotud rahvusvaheliste konventsioonide ratifitseerimine ja tegelik rakendamine oleks kõigi väliskaubanduse ja majandusliku partnerluse alaste lepingute eeltingimus;
20. kutsub lisaks komisjoni ja liikmesriike tegema omavahel ja partnerriikidega koostööd, et kaitsta haavatavaid rühmi ja võidelda mitte ainult soolise diskrimineerimise, vaid ka diskrimineerimisega rassilise või etnilise päritolu, usu või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel; palub vaesuse algpõhjustega tegelemisel pöörata erilist tähelepanu inimestele, keda võidakse mitmekordselt diskrimineerida ja kes on mitmel põhjusel ebasoodsas olukorras;
21. kutsub komisjoni ja liikmesriike seadma kaubanduslepingutes, teiste riikidega peetavas dialoogis ning arengukoostöös prioriteediks laste töö kaotamise ja laste õiguste austamise ning märgib, et erasektoril on keskne roll laste õiguste järgimisel; on seisukohal, et laste tööjõuna kasutamise vastaste meetmete hulgas peaks olema täiskasvanutele inimväärsete töökohtade loomine, mis võimaldab lastel saada vajaliku hariduse; palub lisaks sellele luua ELis laste tööjõu kasutamise vihjeliini, kus kodanikud saavad teavitada kõigist ettevõtetest, kes kasutavad ükskõik kus maailmas laste tööd; on seisukohal, et vihjeliini töötajaskond peaks olema väiksearvuline, kuid sellel peaks olema piisav jõudlus, et avaldada tulemuste kohta aastaaruanne;
22. rõhutab, et liidu kulutused seoses arengukoostöö, assotsieerimis- ja stabiliseerimislepingute ning kaubanduslepingutega toovad kaasa ainulaadse võimaluse aidata partnerriike elujõulise hariduse, kutseõppe, tööturu institutsioonide ja minimaalse sotsiaalkaitse kehtestamisel suurema sotsiaalse ja majandusliku kindluse ja selle tulemusena ka suurema heaolu nimel;
23. nõuab, et komisjon ja liikmesriigid toetaksid arengukoostöö ja välisabi raames inimväärse töö selliste kavade rakendamist, mis kajastavad riikide vajadusi ja prioriteete tööhõive ja sotsiaalpoliitika alal kolmepoolse kokkuleppe põhjal (tööandjad, töötajad, valitsused); palub täiendavalt komisjonil ja liikmesriikidel paremini integreerida majandus- ja kaubandussektori sotsiaalsed ja tööhõivealased eesmärgid arengukoostöö ja välisabi raames;
24. palub komisjonil ja liikmesriikidel teha partnerriikidega koostööd kodanike selliste oskuste parandamisel, mis on olulised uute töökohtade loomise ja tööhõive seisukohalt, sest sellega edendatakse stabiilsust, heaolu, kaasavat ühiskonda ja head valitsemistava eelkõige ELi naabruses;
25. nõuab, et uues välisteenistuses loodaks sotsiaalatašee ametikoht, et suurendada välisteenistuse tõhusust sotsiaalpoliitika valdkonnas ja eelkõige tagada, et inimväärne töö

kõigile oleks poliitika keskne rakendatav eesmärk;

26. tõdeb, et kuigi kahepoolsetes kaubanduslepingutes tunnustatakse rahvusvahelisel tasandil üha enam kaubanduse tegevuskavadega seotud tööõiguse põhireegleid ja sotsiaalseid norme, sisaldavad vabakaubanduslepingud ikka veel vähe viiteid sotsiaalsetele normidele; peab kahetsusväärseks, et ELis ei ole ühtse sõnastusega sotsiaalklauslit, mis lisataks kõigisse kahepoolsetesse kaubanduslepingutesse; nõuab tungivalt, et EL lisaks sotsiaalklausli kooskõlas muude rahvusvahelisel tasandil kokkulepitud ja tunnustatud reeglitega (nt ILO tööõiguse põhireeglid) kõikidesse ELi väliskaubanduslepingutesse, sealhulgas Maaailma Kaubandusorganisatsiooniga seotud väliskaubanduslepingutesse;
27. tuletab meelde, et WTO olemasolevad tavad peavad tooma arenguriikidele sama palju kasu kui arenenud riikidele;
28. tuletab meelde, et konkurentsi- ja sotsiaalpoliitika peavad omavahel kokku sobima, ning rõhutab, et Euroopa sotsiaalset mudelit ei tohi mingil juhul nõrgendada konkurentsivõime ja väidetava majandusliku kasu arvelt; kordab taas, et Euroopa sotsiaalne mudel peab olema töötajate kaitsmisel eeskujuks arenguriikidele;

Ettevõtete sotsiaalne vastutus

29. tuletab meelde, et EL on seadnud endale eesmärgiks mitte ainult ettevõtete sotsiaalse vastutuse valdkonnas eeskujuks saamise, vaid ka selle edendamise oma välispoliitikas; tunnustab komisjoni pingutusi ettevõtete sotsiaalse vastutuse parimate tavade edendamisel välisriikides tegutsevates Euroopa ettevõtetes, kuid rõhutab, et ta peaks rohkem arvesse võtma ettevõtete sotsiaalse vastutuse põhimõtete järgimist tõendava sertifitseerimise ja märgistamise tähtsust;
30. on seisukohal, et ettevõtete sotsiaalne vastutus on kasulik ja ettevõtete jaoks mittedivulge panustamisvõimalus; soovib ettevõtete sotsiaalse vastutuse edasist sihikindlat edendamist, muu hulgas ISO 26000 standardi, ÜRO algatuse Global Compact ja rahvusvahelistele ettevõtetele mõeldud OECD suuniste ning ettevõtete sotsiaalse vastutuse sidumise kaudu sektoris, kogukondades, riigi ja piirkonna tasandil inimväärset tööd edendavate laiemate algatustega, näiteks ILO parema töö ja SCORE programmiga, mis hõlmavad töötajaid, tööandjaid, ametkondi ja muid asjaomaseid sidusrühmi;
31. rõhutab tungivalt, et ELi tasandil ei tuleks vastu võtta direktiivi ettevõtete sotsiaalse vastutuse reguleerimise ning selle põhimõtte järgimise kohta;
32. arvab, et komisjon peaks oma tulevases teatises VKEde tegevuse rahvusvahelisemaks muutmise kohta tegema ettepanekud meetmeteks, mis aitavad toetada ja edendada VKEde ettevõtete sotsiaalse vastutuse alaseid algatusi, mis järgivad põhimõtet „kõigepealt mõtle väikestele” ning arvestavad nende eripära;
33. palub komisjonil ja liikmesriikidel püüda tagada OECD rahvusvahelistele ettevõtetele mõeldud suuniste tugevdamine praegusel kujul, säilitades ja soodustades nende kohaldamist erijuhtudel, ning viia sisse riiklike kontaktpunktide hea tava, vaadates sealhulgas läbi viisid, kuidas Euroopa Liit saaks paremini täita oma kohust seoses riiklike kontaktpunktidega Euroopa välisesteenistuse delegatsioonide kaudu;

34. osutab, et ettevõtete sotsiaalne vastutus peaks käsitlema uusi valdkondi, näiteks töö korraldamine, võrdsed võimalused ja sotsiaalne kaasamine, diskrimineerimise vastased meetmed, elukestva õppe ja kutseõppe arendamine; rõhutab, et ettevõtete sotsiaalne vastutus peaks hõlmama näiteks töö kvaliteeti, võrdset tasustamist ja karjäärivõimalusi ning innovaatiliste projektide edendamist, et aidata kaasa nihkele jätkusuutliku majanduse suunas;
35. palub komisjonil ja liikmesriikidel innustada ELis asuvaid ettevõtteid järgima kogu oma tegevuses, eriti tütarettevõtete ja muude seotud üksuste tegevuses, inimõigusi, sealhulgas majanduslikke ja sotsiaalseid õigusi ning keskkonnahoidu;
36. rõhutab, et rangete keskkonnapoliitika standardite järgimist ELis pärit, kuid kolmandates riikides tegutsevate ettevõtete poolt tuleks vaadelda sama olulisena kui töötajate õiguste järgimist, sest keskkonnakahjustused ohustavad peaaegu alati ka töötajate tervist, hävitavad põllumajandusmaad, kalavarusid ja muid majandusressursse, võttes sellega paljudelt inimestelt elatise teenimise võimaluse;
37. rõhutab, et ELi ettevõtete, nende tütarettevõtete ja alltöövõtjate suure osakaalu tõttu rahvusvahelises kaubavahetuses on neil keskne roll töö- ja sotsiaalnormide edendamisel ja levitamisel kogu maailmas ning seetõttu peaksid nad tegutsema kooskõlas Euroopa väärtuste ja rahvusvaheliselt tunnustatud normidega; peab õigeks ja asjakohaseks, et neid Euroopa ettevõtteid, kes siirdavad tootmise vähem rangete sotsiaalsete kohustustega riikidesse, saaks kõigi kohalikele elanikele tekitatud kahjude ja kahjulike välismõjude eest vastutusele võtta, seda ka Euroopa kohtutes;
38. palub komisjonil muuta oma määruse ettepanekut kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (2010/0383 (COD)), et võimaldada hagejatel kaevata pädevuse lisaaluste loomise kaudu koos Euroopa emaettevõttega kohtusse kolmandas riigis asuv tütarettevõtte;
39. palub komisjonil toetada ettevõtete sotsiaalse vastutuse mõõtme lisamist mitmepoolsetesse kaubandusmeetmetesse nii rahvusvahelistel foorumitel, mis on toetanud ettevõtete sotsiaalse vastutuse kontseptsiooni, eelkõige OECD ja ILO tasandil, kui ka Maailma Kaubandusorganisatsioonis Doha-järgses kontekstis;
40. kutsub komisjoni vabakaubandus- ja investeerimislepingute läbirääkimistel kolmandate riikidega süstemaatiliselt lisama nende lepingute säästva arengu peatükki õiguslikult siduva ettevõtete sotsiaalse vastutuse klausli;
41. teeb ettepaneku, et ettevõtete sotsiaalse vastutuse klausel võiks sisaldada ILO kaheksa keske ja nelja esmatähtsa konventsiooni järgimist ning ka stiimuleid, mis ergutavad ettevõtteid sotsiaalse vastutuse valdkonnas kohustusi võtma, ning ettevõtete ja kontsernide hoolsuskohustust, s.t kohustust võtta ennetavaid meetmeid, et teha kindlaks ja hoida ära igasugust inimõiguste või keskkonnaõiguse rikkumist, korruptsiooni ja maksudest kõrvalehoidumist, sealhulgas ka oma tütarettevõtetes ja tarneahelates ehk teisisõnu oma mõjusfääris;

Töötajate õigused ja töötingimused

42. kutsub kõiki liikmesriike austama ja edendama ILO tööõiguse põhireegleid, pidama kinni sotsiaalvaldkonnas seni sõlmitud kokkulepetest ja rakendama nendega kehtestatud põhimõtteid, mis puudutavad töötajate põhiõigusi;
43. rõhutab, et mitmes GSP+ staatuses riigis on täheldatud tööõiguse põhireeglite rikkumisi, kuid see ei ole siiski põhjendanud soodustuste peatamist; on seisukohal, et tingimuste kohaldamata jätmine takistab ELi sotsiaalpoliitika ja tööõiguse põhireeglite ülemaailmse edendamise eesmärgi saavutamist ning on vastuolus poliitika sidususe põhimõttega;
44. pooldab ILO rahvusvaheliste tööõiguse põhinormide järelevalvesüsteemi loomist, mis on rahvusvahelisel tasandil ainulaadne ning aitab tagada riikide poolt ratifitseeritud konventsioonide rakendamise; rõhutab, et ILO peaks probleemide korral riike sotsiaalse dialoogi ja tehnilise abi kaudu aitama;
45. kutsub komisjoni soodustama tihedamat koostööd Maailma Kaubandusorganisatsiooni ja ILO vahel, eesmärgiga saavutada tööõiguse põhireeglite ja inimväärse töö põhimõtte arvessevõtmine Maailma Kaubandusorganisatsiooni tegevuses ning vältida sotsiaalse arengu ohustamist;
46. on arvamusel, et liidu poliitika peaks inimkapitali arendamisel ja tööturu reformimisel keskenduma nii üksikisikutele kui ka asutustele;
47. väljendab muret asjaolu pärast, et mõned kolmandad riigid kasutavad oma kaubandustegevuses 4. teenuste osutamise viisi puhul kasutatavat korda; kutsub komisjoni ja liikmesriike seadma eesmärgiks juhtida rahvusvahelist rännet viisil, millega välditakse ärakasutamist ja ajude äravoolu;
48. toetab algatusi, mis tõhustavad sotsiaalpartnerite vahelise dialoogi arengut ja koostööd partnerriikides ja rahvusvahelisel tasandil, ning palub komisjonil olemasolevaid programme edasi arendada, keskendudes sellistele programmidele, mille eesmärk on suurendada sotsiaalpartnerite institutsioonilist võimekust poliitika väljatöötamisel ja elluviimisel;
49. pooldab ametiühingutesse ühinemise vabaduse ja kollektiivlääbirääkimiste pidamise õiguse rakendamist ilma igasuguste eranditeta, et täita, parandada ja kaitsta inimväärseid töötingimusi;
50. tuletab meelde ELi suuniseid, mis käsitlevad erinevaid inimõiguste alaseid küsimusi ning millega edastatakse kindel poliitiline sõnum selle kohta, et need küsimused on liidu jaoks esmatähtsad; palub seetõttu nõukogul võtta vastu sarnased suunised, mis põhinevad ILO kaheksal põhikonventsioonil, ja kasutada neid ELis praktilise vahendina, mis aitab sotsiaalvaldkonda hõlmaval liidu välispoliitikal tõhusamalt toimida; kordab, et rahvusvaheliste inimõigusi käsitlevate õigusaktide järgimine on inimõiguste ülddeklaratsiooni kohaselt kõigile äriühingutele siduv kohustus;
51. palub komisjonil ja liikmesriikidel üleilmastumisega seotud muudatuste ja ümberkorralduste sotsiaalsete tagajärgedega toimetulekuks töötada välja ennetav lähenemisviis;

Maailmamajanduse juhtimine

52. tervitab G20 sotsiaalministrite kohtumiste korraldamist ning palub komisjonil nendel kohtumistel aktiivselt osaleda; avaldab kahetsust, et üldiselt ei ole ELi järelmeetmed ikkagi piisavad;
 53. palub komisjonil ja liikmesriikidel lisada tööhõive-, sotsiaal- ja keskkonnapoliitika, sealhulgas soolise võrdõiguslikkuse küsimuse kõikidesse läbirääkimistesse, mis puudutavad maailmamajanduse juhtimisstruktuure ja makromajanduse alaseid dialooge;
 54. palub komisjonil ja liikmesriikidel üleilmastumise sotsiaalse mõõtme tugevdamise ühe võimalusena ergutada heade juhtimistavade kasutamist finants-, maksundus- ning õigusloome valdkonnas;
 55. palub komisjonil anda ELi liikmesriikidele soovitus rakendada ja ratifitseerida ILO poolt ajakohastatuteks loetud ILO konventsioonid, et parandada töötajate õigusi ja töötingimusi liidu piires ja partnerriikides eesmärgiga saavutada õiglane ja kaasav globaliseerumine liikmesriikide majandus- ja sotsiaalpoliitika välismõõtme suurema sidususe kaudu; palub komisjonil samal põhjusel ergutada liikmesriike korrapäraselt hindama majandus-, finants- ja kaubanduspoliitika mõju;
 56. on seisukohal, et rahvusvaheliste reguleerijate arvu märkimisväärse kasvu tõttu kerkivad esile kiireloomulised küsimused rahvusvahelise õiguskorra sidususest ja toimimisest, eelkõige seoses töötajate õiguste ja põhiõiguste kaitsmisega;
 57. teeb ettepaneku, et ülemaailmse juhtimise ümberkorraldamisel võetaks suund reguleerivate asutuste paremale ÜRO õiguskorraga integreeritusele ning ÜRO ametite, eelkõige ILO ja Maailma Tervishoiuorganisatsiooni kandvate põhimõtete kindlamale järgimisele;
- o
- o o
58. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

SELETUSKIRI

Sotsiaalpoliitika välismõõde hõlmab ELi tegevust ja algatusi, mille eesmärk on töö- ja sotsiaalsete normide edendamine kolmandates riikides.

Kuigi Lissaboni strateegiaga sotsiaalpoliitikale omistatud ja ELi 2020. aasta strateegiaga omistatav rõhuasetus on suurem kui iial varem, on konkurentsivõime ja majanduslike tegurite küsimused jätkuvalt sotsiaalsetest küsimustest tähtsamad.

Tööõiguse põhireglid on koondatud ILO kaheksasse konventsooni, mis keskenduvad ühinemisevabadusele ja kollektiivläbirääkimistele, sunniviisilise ja kohustusliku töö kaotamisele, diskrimineerimise kaotamisele tööhõive- ja ametialastes küsimustes ning laste tööjõu kasutamise kaotamisele. Lisaks asjaomastele konventsioonidele on ilmne ka globaliseerumise sotsiaalse mõõtme maailmakomisjoni aruande põhjal, et kitsas suunitlus turgudele tuleb asendada laiemaga inimeste vastu, st keskenduda töötajate õiguste ja tööõiguse põhimõtete kaitsmisele. Selleks et EL saaks pidada läbirääkimisi kolmandate riikidega, peavad nad austama kõike eespool nimetatut. Kui seda tingimust ei täideta, on läbirääkimised kolmandate riikidega võimatud. Kaubanduspoliitika ei saa vaadata mööda ühestki töötajate õiguste rikkumisest, mistõttu võib ühiskonna areng jätkuda üksnes pärast asjaomaste puuduste kõrvaldamist.

Töönormide kehtestamisega toetab EL meeste ja naiste võimalusi inimväärse ja produktiivse töö saamiseks vabaduse, võrdsuse, turvalisuse ja väärrikuse tingimustes. Praegust globaliseerumist arvesse võttes on rahvusvahelised töönormid selle tagamise aluseks, et kõik saavad maailmamajanduse kasvust kasu.

Rahvusvahelised töönormid peaksid eelkõige tagama inimeste arengu. Inimesed ei ole tarbekaup, mille hinda saab kaubelda. Töö on osa meie igapäevaelust ja see on inimese väärrikuse, heaolu ja arengu seisukohast väga oluline. Need väärtused peaksid olema majanduse arengu põhieesmärgid. Rahvusvahelisi töönorme kasutatakse selle tagamiseks, et majanduslik areng keskendub endiselt ja kindlalt inimese elu ja väärrikuse parandamisele ning mitte töötajate tingimuste ja õiguste määramisele.

Kui hindame nende riikide olukorda, kellega oleks mõistlik läbirääkimisi pidada, peame tuginema ELi sotsiaalpoliitikale ja ELi sotsiaalhartasse lisatud tagatistele. ELi sotsiaalpoliitika kolmandate riikide suhtes peab olema sidus, pragmaatiline, ühine ja asjatundlik. Suhted ILO ja WTOga mängivad siinkohal väga olulist osa ja need peaksid olema rohkem tasakaalus. On paradoksaalne, et mida suurem mõju on ELil ILO konventsioonide üle, seda vähem neid konventsioone ratifitseeritakse. WTO puhul on oluline tugevdada kaubandusläbirääkimiste ja sotsiaalsete normide vahelist seost.

Sajandivahetusel muutis EL oma sotsiaalpoliitika välismõõtme strateegiat, kasutades range lähenemisviisi asemel paindlikku lähenemisviisi, st keskendudes sotsiaalsete normide kaubanduslepingutega sidumise asemel pigem rahvusvahelisele koostööle ja dialoogile.

EL kasutab erinevaid vahendeid sotsiaalpoliitika elluviimiseks kolmandates riikides. Vahendid jagunevad rangeteks, soovituslikeks ja rahalisteks. Nende vahendite kasutamine on tõendiks, et ELil on kaubanduspartnerite suhete osas ootused. Siiski on komistuskiviks nende

vahendite rakendamine ja nende kasutamine partnerriikides. Seetõttu on ELi jaoks oluline keskenduda põhjalikumalt nende vahendite, eriti ILO konventsioonide ja ettevõtete sotsiaalse vastutuse põhimõtete rakendamisele ja kasutamisele. Tihti on takistavaks asjaoluks riigi õiguskord; siiski on oma osa ka nõrgal poliitilisel tahtel ja sisemisel majanduslikul surutisel. Töötajate teadmatusest on teine oluline tegur.

Erinevate riikide mõjutamiseks ELi kasutatavate vahendite valikut mõjutavad asjaomaste riikide geograafiline asukoht, nende suhted ELiga ja eelkõige läbirääkimiste seis nende võimaliku ühinemise osas ELiga. Teiseks teguriks on riigi majanduslik olukord ja selle asetus ülemaailmses majanduslikus konkurentsivõimel. Vastab tõele, et mida lähemale ELile riik asub, seda tihedamad majanduslikud ja poliitilised suhted nende vahel on ja seda suuremat mõju avaldab EL sellele riigile.

EL kasutab järjest enam soovituslikke vahendeid. Need keskenduvad dialoogile ja soovitusetele (ettevõtete sotsiaalne vastutus, inimväärse töö tegevuskava), mistõttu puudub neil normatiivne iseloom. Nende taotluseks on riigi käitumise muutmine, põhinedes oma valikute analüüsil. Rangetel vahenditel, nagu ELi õigusaktid ja määrused (vabakaubanduslepingud, ILO konventsioonid, WTO kaubanduspoliitika) on õiguslikud tagajärjed ja riike võidakse nende rikkumise eest karistada. Seetõttu on nende kasutamine mõnikord küsitav. Seevastu rahalised vahendid hõlmavad abirahasid, tehnilist abi ja fonde, näiteks GAF, mis võimaldavad soovitud käitumist. Tehnilist abi pakutakse näiteks riikidele, kes valmistuvad ühinemiseks ELiga, ning seda pakutakse abina riikide õigusaktide kohandamisel Euroopa standarditega, nt erinevate koolituste abil (Euroopa Koolitusfond).

Hiinal ja teistel tähtsate turumajandusega Aasia riikidel on välisinvesteeringutes järjest tähtsam osa. See nähtus on siiski seotud riskiga, et asjaomased riigid ja nende ettevõtted ekspordivad madalamaid töönorme. Me ei saa lubada kolmandatel riikidel, kes soovivad ELiga kaubanduslepinguid sõlmida, ELi suhtes siduvaid eeskirju eirata.

EL peab olema 4. teenuse osutamise viisi raames toimuvatest protsessidest teadlik. See osutamiseviis lubab rahvusvahelistel ettevõtetel kasutada välisriigis, kus ettevõtte tegutseb, oma tööjõudu, mis piirab seega vastuvõtjariigi töötajate õigusi. See edendab sotsiaalset dumpingut, mille vastu EL rangelt seisab. Seetõttu ei ole 4. teenuste osutamise viisi ja sarnaseid nähtusi ühegi lepingu alastel läbirääkimistel võimalik heaks kiita.

ELil on hea maine rahvusvahelise dialoogi ja sotsiaalsete küsimuste vallas. Selles osas peetakse ELi mõistvaks ja usaldusväärseks partneriks. Seda asjaolu tuleks kasutada ELi edasipüüdlikumate eesmärkide saavutamiseks. Üks neist on arendada välja ELi sidus, integreeritud ja asjatundlik lähenemisviis sotsiaalpoliitika välismõõtmele. Peamine roll on seejuures Euroopa Parlamendi sisesel koordineerimisel, aga ka Euroopa Komisjoniga ja vast loodud välisestusega kooskõlastamisel.

Järgmiseks sammuks peaks olema sellise sotsiaalse ühenduse loomine, kus ja mille kaudu saaks EL kõrgeid töönorme levitada. Hiina on selge näide riigist, kes omandab Aasias kiiresti olulise tegutseja staatuse. Hiina tähtsus suureneb, siiski on töönormidel Hiina jaoks pigem negatiivne tähendus. Vaatamata sellele ei ole põhjust ajalooliselt häid suhteid Hiinaga mitte kasutada ja Hiinaga sotsiaalset ühendust mitte luua. Eespool mainitud koostöö valitsusväliste organisatsioonidega, nagu ILO ja WTO, peaks samuti paranema. Tasakaalustatud

läheneviis on vajalik selle vältimiseks, et Rahvusvahelist Tööorganisatsiooni tajutakse üksnes ELi vahendina, võttes aluseks tihedad sidemed ILO ja ELi vahel. Eespool on mainitud tugevamaid sidemeid kaubanduslääbirääkimiste ja sotsiaalsete normide vahel WTO raames.

Rahvusvahelistel ettevõtetel on sotsiaalsete normide rakendamisel keskne roll. Seetõttu on ettevõtete sotsiaalse vastutuse selge ja ühemõtteline määratlemine väga oluline, et hoiduda praegustest erinevatest tõlgendustest ja kehtestada ettevõtete sotsiaalsele vastutusele miinimumnõuded ja nende täitmise järelevalve viis.

Ettevõtted ja organisatsioonid luuakse eelkõige kitsa huvi rahuldamiseks, milleks on kasumi teenimine. Järjest vähem soovivad nad riiklikust ja rahvusvahelisest õigusest ning lepingujärgsetest kohustustest kinni pidada. Nad kasutavad maksimaalselt ära madalaimate maksumääradega, odavaima tööjõuga asukohti ja keskkonda ning kõige haavatavamaid töötajaid kaitsvaid seadusi. Rahvusvahelised ettevõtted suunavad tihti valitsusi, kes on huvitatud tegevusest oma territooriumil. Ebakindlate, st ebastabiilsete ja ebapiisavate töökohtade arv suureneb pidevalt.

Õigusaktid ei saa neid ettevõtteid automaatselt sundida, vaatamata nende huvidele jagada kohalikku, piirkondlikku ja ettevõtete vastutust sidusrühmade kohta tehtud otsuste mõju osas, eriti kohas, kus nad tegutsevad. See tähendab olukorra radikaalset muutust võrreldes ajaga enne globaliseerumise algust, kui piirkonnas aastakümneid tegutsenud ettevõtted pidid võtma vastutuse selle piirkonna olukorra ja arengu eest.

Ettevõtete sotsiaalse vastutuse mõistet on kasutatud 1970. aastatest. Mõned määratlevad seda kui „ettevõtete poolt sotsiaal- ja keskkonnaküsimuste vabatahtlikku kaasamist oma äritegevusse ja suhetesse teiste sidusrühmadega“.

Rahvusvahelised ettevõtted on kindlaks teinud, et kui nad võtavad osa kuludest, millest riik on loobunud, enda kanda, tugevdab see nende positsiooni ühiskonnas ja selle tulemusena suureneb nende kasum. Mõnes riigis heastavad nad sotsiaalse ebaõigluse valdkondades, kus riik seda ei tee. Ettevõtted töötasid oma sotsiaalselt vastutustundliku poliitika välja majanduskasvu ajal. Kas see muutub majanduslikult vähem soodsamal ajal?

Euroopa Ametiühingute Konföderatsioon (ETUC) ja rahvusvahelised ametiühingud hülgevad ettevõtete sotsiaalse vastutuse, kui seda kasutatakse või kuritarvitatakse vaid avalike suhete reklaamimiseks ja turustamiseks. Nad tunnustavad ettevõtete sotsiaalset vastutust, kui see panustab jätkusuutlikku kasvu, kui see ei väldi dialoogi töövõtjatega ning kui seda ei nähta tööõiguse ja kollektiivlääbirääkimiste alternatiivina.

Kui ettevõtte on avalikult vastutav, peab ta kõrgeid norme rakendama ettevõttesiseselt ja alles seejärel ettevõtteväliselt sidusrühmadega.

See tähendab järgmist: inimväärsede töösuhete austamine ja edendamine; töövõtja osalemise ergutamine konsultatsiooni, teabe ja kollektiivlääbirääkimiste kaudu; töötajate kutseoskuste ja elukestva õppe arendamine; tööohutusnormidele vastavus; meeste ja naiste vahelise võrdsuse edendamine; sotsiaalpartneritele sobiva keskkonna loomine tööturul toimunud muutuste ennetamiseks ja nendega toimetulemiseks, sealhulgas ümberstruktureerimine, töö kvaliteedi parandamine, haavatavate töötajate rühmade, nagu noored, eakad, puuetega inimesed ja

sisserändajad, integreerimine ja kaitsmine.

Ettevõtete sotsiaalse vastutuse puudujäägid võivad seisneda asjaolus, et see on endiselt vabatahtlik algatus, mistõttu kardetakse eesmärgi, püsivate ja läbipaistvate kriteeriumide puudumist töövõtjatele, tarbijatele ja muudele sidusrühmadele, mille alusel võidakse mõõta ettevõtte tulemuslikkust ettevõtete sotsiaalse vastutuse valdkonnas.

Teine vaieldav ettevõtete sotsiaalset vastutust hõlmav küsimus on seotud hirmuga muuta see kontseptsioon n-õ leebeks seaduseks. Kui valitsused taganevad oma vastutusest alal hoida Euroopa sotsiaalset mudelit, tekib oht, et tööõigus ja sotsiaalkindlustussüsteemid ning -teenused erastatakse. Nende kaitsmist ei saa kontrollida vabatahtliku ja õiguslikult jõustumatu algatusega, nagu seda on ettevõtete sotsiaalne vastutus.

Samuti on oht institutsiooni tasandil koondatud sotsiaalset partnerlust, sotsiaalset dialoogi, töövõtja osalust ja ametiühingu õigusi valesti tõlgendada ja asendada need millegi vabatahtliku ja mittesiduvaga.

Ülemaailmne konkurents suunab ettevõtteid uutele turgudele laienema. See nõuab suuri investeringuid. Nimetatud asjaolu sunnib finantsmaailma ettevõtlusse kaasama ja selle otsustamisprotsessi mõjutama, et ettevõtte saavutaks kiire, soovitatavalt kohese ja spekulatiivse kasumi aktsiatehingute kaudu.

Rahvusvahelised rahalised vahendid, asutused ja investorid on seega saamas ettevõtete majandustegevuse omamoodi kontrollijateks. Finantsturg on saamas ettevõtte kontrolli turuks.

Selle küsimusega on tegelenud ka Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon (ISO), kes valmistas ette nn ISO 26 000 lõpliku eelnõu, mille liikmesriigid peaksid 2010. aasta lõpuks ratifitseerima. Teksti koostasid valitsused, töötajate esindajad (liidud), ettevõtlussektor, tarbijate ja klientide esindajad, valitsusvälised organisatsioonid, teenistused ja teadusasutused, akadeemilised ringkonnad ja paljud teised. Asjaomased eksperdid olid pärit enam kui 90 riigist ja 40 rahvusvahelisest või piirkondlikust organisatsioonist. Mõned neist püüdsid teha nii, et see ei oleks üksnes tavapärane väga tehniline ISO standard.

Nimetatud standard tagab kasutajatele suunised ning ei ole sertifitseerimise eesmärgiks mõeldud ega selleks sobiv. Mis tahes sertifitseerimise alane ettepanek või sertifitseerimise taotlus ISO 26 000 raames oleks selle rahvusvahelise normi kavatsuse ja eesmärgi valesti tõlgendamine.

Tuleviku nimel on vajalik, et Euroopa Parlament koos rahvusvaheliste ja Euroopa ametiühingutega ühendaks ja lisaks algatusele oma head ja kiireloomulised soovitusel.

23.3.2011

ARENKUKOMISJONI ARVAMUS

tööhõive- ja sotsiaalkomisjonile

sotsiaalpoliitika välismõõtmel, töö- ja sotsiaalsete normide edendamise ning Euroopa ettevõtete sotsiaalse vastutuse kohta
(2010/2205(INI))

Arvamuse koostaja: Catherine Grèze

ETTEPANEKUD

Arengukomisjon palub vastutaval tööhõive- ja sotsiaalkomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. rõhutab, et tööõiguse põhireeglite, Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) inimväärse töö tegevuskava, OECD suuniste hargmaistele ettevõtetele ja ÜRO ülemaailmse kokkuleppe Global Compact järgimine avaldab sotsiaalpoliitilise stabiilsuse tagamise ning riigi töötajaskonna oskuste taseme tõstmise kaudu riigi majandusele positiivset mõju; on sellega seoses veendunud, et sotsiaalklausli lisamine Maailma Kaubandusorganisatsiooni lepingutesse on äärmiselt oluline, kuna aastatuhande arengueesmärkide saavutamiseks ning vaeste riikide sisetekkelise arengu soodustamiseks on töönormid keskse tähtsusega; märgib, et ELi sooduskaubanduslepingute sotsiaalsätted on esitatud pigem saavutatavate eesmärkide kui jõustatavate õiguslike kohustustena, kuna puudub säte tõelise jõustamismehhanismi kohta; rõhutab seetõttu, et on oluline võtta konkreetseid meetmeid, et tagada, et ELi sooduskaubanduslepingute sotsiaalsätted saavutatakse ning neid kontrollitakse, vaadatakse üle ja jõustatakse nõuetekohaselt;
2. kutsub Euroopa Liitu ja liikmesriike üles avaldama arenguriikides esindatud Euroopa ettevõtetele survet, et nad oleksid eeskujuks sotsiaalse vastutuse ja inimväärse töö edendamise alal;
3. rõhutab, et mitmes GSP+ staatusel riigis on täheldatud tööõiguse põhireeglite rikkumist, kuid see ei viinud soodustuste peatamiseni; on seisukohal, et tingimuste kohaldamata jätmine takistab ELi sotsiaalpoliitika ja tööõiguse põhireeglite ülemaailmse edendamise eesmärgi saavutamist ning on vastuolus poliitika sidususe põhimõttega;

4. tunnistab, et kuigi kahepoolsetes kaubanduslepingutes tunnustatakse rahvusvahelisel tasandil üha enam kaubanduse tegevuskavadega seotud tööõiguse põhireegleid ja sotsiaalseid norme, sisaldavad vabakaubanduslepingud ikka veel vähe viiteid sotsiaalsetele normidele; peab kahetsusväärseks, et ELil ei ole ühtset sotsiaalklausli valemit, mis lisataks kõigisse kahepoolsetesse kaubanduslepingutesse; nõuab tungivalt, et EL lisaks sotsiaalklausli koostöös muude rahvusvahelisel tasandil kokkulepitud ja tunnustatud reeglitega (nt ILO tööõiguse põhireeglid) kõikidesse ELi väliskaubanduslepingutesse, sealhulgas Maailma Kaubandusorganisatsiooniga seotud väliskaubanduslepingutesse;
5. palub komisjonil ja liikmesriikidel toetada algatusi, mille eesmärk on edendada tulemuslikku tööhõivet, investeeringuid inimressurssidesse, ümberjagamise mehhanisme, sotsiaalset kaitset, soolist võrdõiguslikkust, sotsiaalset dialoogi ning tõhusat õiguste kohaldamist töökohas;
6. innustab vabakaubanduslepingute osalisi jätkuvalt tunnustama täielikku ja tootlikku tööhõivet ning inimväärset tööd, mis on kõigi riikide säästva arengu eeltingimus ja rahvusvahelise koostöö esmane eesmärk, ning edendama rahvusvahelise kaubanduse arengut koostöös ÜRO majandus- ja sotsiaalnõukogu 2006. aasta ministrite deklaratsiooniga täieliku ning inimväärse töö kohta viisil, mis soodustab kõikide täielikku ja tootlikku tööhõivet ning inimväärset tööd;
7. palub vabakaubanduslepingute osalistel koostöös ILO liikmelisusest tulenevate kohustustega ning ILO deklaratsiooniga aluspõhimõtete ja -õiguste kohta töö- ning selle järgimismehhanismi kohta, mille nimetatud organisatsioon võttis vastu oma 86. istungjärgul 1998. aastal, tunnustada, edendada ja rakendada oma õigusaktides ja menetlustes järgmisi põhiõigusi käsitlevaid põhimõtteid:
 - a) ühinemisvabaduse ja kollektiivlääbirääkimiste õiguse tegelik tunnustamine;
 - b) sunni- ja kohustusliku töö kõigi vormide kaotamine;
 - c) laste töö tulemuslik kaotamine, ning
 - d) tööhõivealase ja töökohas diskrimineerimise kaotamine.
8. rõhutab, et kolmandad riigid ja ELi liikmesriigid otsustavad ise ILO konventsioonidega liitumise üle, kuid avaldab kahetsust sotsiaalsete normide, eelkõige ILO konventsioonide ja ettevõtete sotsiaalse vastutuse põhimõtete ebapiisava rakendamise ning jõustamise üle mitmetes ELi partnerriikides; ergutab seetõttu ELi võtma meetmeid, et tagada sotsiaalsete normide tõhus rakendamine; toonitab, et ILO lubab kehtestada kaubandussanktsioone riikidele, kes ei täida oma rahvusvahelisi kohustusi; kutsub ELi üles järgima kahepoolsete ja piirkondlike lepingute raames stiimulitel ja sanktsioonidel põhinevat lähenemisviisi, et tagada ELi sooduslepingute sotsiaalsätete tulemuslik jõustamine; rõhutab, et GSP ja GSP+ tingimusi tuleks sidusalt kontrollida ning kontrollimenetlus tuleks teha läbipaistvamaks;

9. tervitab ILO rahvusvaheliste tööõiguse põhinormide järelevalvesüsteemi, mis on rahvusvahelisel tasandil ainulaadne ning aitab tagada riikide poolt ratifitseeritud konventsioonide rakendamise; rõhutab, et ILO peaks probleemide korral riike sotsiaalse dialoogi ja tehnilise abi kaudu aitama;
10. märgib, et EL on eelkõige oma kaubanduslepingutes juba võtnud eesmärgiks inimväärse töö edendamise ja ärakasutamise vastu võitlemise; märgib ka seda, et EL ei jõusta võimalikku tingimuslikkust, mis sisaldub paljudes kahepoolsetes ja piirkondlikes vabakaubanduslepingutes; nõuab sellega seoses tungivalt, et EL süvalaiendaks sotsiaalpoliitikat välisteenistuse kontekstis ja suurendaks arenguabi, et tagada tööõiguse põhireeglite ratifitseerimine ja rakendamine, vältides samal ajal möönduste tegemist üldeeskirjadest, näiteks eksportkauba tootmise eritsoonides, kuna kõnealuste eranditega kaasneb oht vallandada järeleandmiste laine, mis õhustaks teatud sotsiaalseid norme;
11. nõuab kindlalt, et Maailma Kaubandusorganisatsioonis peetavad kaubanduslääbirääkimised ei tohi seada ohtu sotsiaalset arengut; kinnitab veel kord, et ILO-l tuleks võimaldada esitada kaubandusvaidluste käigus Maailma Kaubandusorganisatsioonile ekspertide aruandeid;
12. palub komisjonil ja liikmesriikidel üleilmastumise sotsiaalse mõõtmega seotud tegevdamise ühe võimalusena innustada häid juhtimistavasid finants-, maksundus- ning õigusloome valdkonnas;
13. tuletab meelde, et ettevõtete sotsiaalne vastutus on kontseptsioon, mille puhul ettevõtted kaasavad sotsiaalsed ja keskkondlikud probleemid vabatahtlikult oma äristrateegiasse; märgib, et ettevõtete sotsiaalse vastutuse tavade kohaldamine võib taastada usalduse ettevõtluse vastu, mis on Euroopa sotsiaalse turumajanduse jaoks eluliselt tähtis; märgib siiski ka seda, et ettevõtete sotsiaalse vastutuse kontseptsiooni heterogeensus, mille puhul erinevad ettevõtted on loonud erinevad sotsiaalse vastutuse, auditeerimise ja aruandluse normid, tõstatab võrreldavuse küsimuse; võtab teadmiseks ELi tehtud pingutused ettevõtete sotsiaalse vastutuse üldisemate suuniste määramise ja kasutamise kohaldamiseks; juhib siiski tähelepanu, et kontseptsioon on jätkuvalt mitmepalgeline ja heterogeenne; nõuab tungivalt, et EL võtaks rahvusvahelistes foorumites konkreetseid meetmeid eemaldumaks ettevõtete sotsiaalse vastutuse puhul täiesti vabatahtliku lähenemisviisi kasutamisest ning määraks kindlaks ettevõtete selged juriidilised kohustused inimõiguste ja tööõiguse põhireeglite osas koos tulemuslike viisidega ettevõtete vastutusele võtmiseks nende rikkumiste korral; on näiteks seisukohal, et kui rahvusvahelised ettevõtted paluvad liikmesriikidelt investeeringutele tagatise, tuleks kõnealused tagatised siduda ettevõtete sotsiaalse vastutuse ametlike suuniste rakendamisega;
14. palub komisjonil ja liikmesriikidel üleilmastumisega seotud muudatuste ja ümberstruktureerimise sotsiaalsete tagajärgedega toimetulekuks töötada välja ennetav lähenemisviis;
15. palub komisjonil ILO põhikonventsioone proaktiivsemalt edendada ning luua ELi laste töö vihjeliin, kus kodanikud saavad teavitada Euroopa ettevõtetest, kes kasutavad ükskõik kus maailmas laste tööd; kõnealusel vihjeliinil peaks olema väike, kuid piisav uurimisvõimsus võimaldamaks a) iga-aastase aruande avaldamist oma töö tulemuste kohta

ning b) Euroopa ettevõtete aitamist nende pingutustes laste töö lõpetamiseks oma tarneahelas;

16. nõuab tungivalt, et EL võtaks rahvusvahelisel tasandil asjakohased meetmed sotsiaalse dumpingu vastu võitlemiseks, mis ilmneb mõnede ELi ja nende kolmandate riikide ettevõtlustavades, kellele EL osutab arenguabi;

17. arvestab vajadusega leida sobiv tasakaal tööstuse konkurentsivõime suurendamisel, pöörates samal ajal tähelepanu mõjule, mida ettevõtlus avaldab keskkonnale ja ühiskonnale; tervitab komisjoni võetud meetmeid ettevõtete sotsiaalse vastutuse kaasamiseks Euroopa 2020. aasta strateegiasse, et saavutada arukas, jätkusuutlik ja kaasav majanduskasv.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	22.3.2011
Lõpphääletuse tulemus	+: 16 -: 12 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Thijs Berman, Michael Cashman, Corina Crețu, Nirj Deva, Leonidas Donskis, Charles Goerens, Catherine Grèze, András Gyürk, Eva Joly, Filip Kaczmarek, Franziska Keller, Miguel Angel Martínez Martínez, Gay Mitchell, Norbert Neuser, Bill Newton Dunn, Maurice Ponga, Birgit Schnieber-Jastram, Alf Svensson, Eleni Theoharous, Patrice Tirolien, Ivo Vajgl, Anna Záborská, Iva Zanicchi, Gabriele Zimmer
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Proinsias De Rossa, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Santiago Fisas Ayxela, Isabella Lövin, Judith Sargentini, Jan Zahradil
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Josefa Andrés Barea

17.3.2011

RAHVUSVAHELISE KAUBANDUSE KOMISJONI ARVAMUS

tööhõive- ja sotsiaalkomisjonile

Sotsiaalpoliitika välismõõde, töö- ja sotsiaalsete normide edendamine ning Euroopa ettevõtete sotsiaalne vastutus
(2010/2205(INI))

Arvamuse koostaja: Tokia Saïfi

ETTEPANEKUD

Rahvusvahelise kaubanduse komisjon palub vastutaval tööhõive- ja sotsiaalkomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. tuletab meelde, et EL on seadnud endale eesmärgiks mitte ainult ettevõtete sotsiaalse vastutuse (ESV) valdkonnas eeskujuks saamise, vaid ka selle edendamise oma välispoliitikas; tunnustab komisjoni pingutusi ESV parimate tavade edendamisel välisriikides tegutsevates Euroopa ettevõtetes, kuid rõhutab, et ta peaks rohkem arvesse võtma ESV põhimõtete järgimist tõendava sertifitseerimise ja märgistamise tähtsust;
2. on seisukohal, et põhiliste rahvusvaheliste sotsiaalsete normide rikkumine on omamoodi sotsiaalne ja keskkonnanlane dumping, mis kahjustab Euroopa ettevõtjaid ja töötajaid;
3. peab vajalikuks tugevdada pädevate rahvusvaheliste institutsioonide (eelkõige ILO, WTO, OECD ja ÜRO) rolli ja teha nendega koostööd, et töötada välja, võtta kasutusele ja edendada rahvusvahelisi sotsiaalseid põhinorme ja nendega seotud sanktsioone;
4. kutsub komisjoni üles vabakaubandus- ja investeerimislepingute läbirääkimistel kolmandate riikidega süstemaatiliselt lisama neisse lepingutesse säästva arengu peatükki, mis sisaldab õiguslikult siduvat ESV klauslit;
5. teeb ettepaneku, et kõnealune ESV klausel võiks sisaldada ILO kaheksa keskse ja nelja prioriteetse konventsiooni järgimist ning ka stiimuleid, mis ergutavad ettevõtteid ESV valdkonnas kohustusi võtma, ning ettevõtete ja kontsernide hoolsuskohustust, s.t kohustust võtta ennetavaid meetmeid, et teha kindlaks ja ennetada igasugust inimõiguste või keskkonnaõiguse rikkumist, korruptsiooni ja maksudest kõrvalehoidumist, sealhulgas

ka oma tütarettevõtetes ja tarneahelates ehk teisisõnu oma mõjusfääris;

6. kutsub ühtlasi komisjoni üles kohandama läbirääkimistel oma nõudmiste taset iga partnerriigi arengutasemega; teeb sellega seoses komisjonile ettepaneku koostada nimekiri lisanormidest, mida tuleks rakendada astmeliselt ja paindlikult, arvestades asjaomase partneri majanduslikku ja sotsiaalset olukorda ja keskkonnaseisundit;
7. on seisukohal, et nii partnerriigi territooriumil kui ka liikmesriikides peaksid sõltumatud organid pidevalt kontrollima nimetatud põhinormide täitmist ning et nende eelnevalt määratud kriteeriumite põhjal tuvastatud mittetäitmise või rikkumise korral tuleks tõhusate ja läbipaistvate menetlustega kohaldada karistusi;
8. on seisukohal, et nimetatud norme tuleks kohaldada terviklikult ning et nende täitmist ei tohi vältida ei vabataotlejate ega vastuvõtjariikidega sõlmitud lepingute abil;
9. rõhutab, et ELi ettevõtete, nende tütarettevõtete ja alltöövõtjatel suure osakaalu tõttu rahvusvahelises kaubavahetuses on neil keskne roll töö- ja sotsiaalsete normide edendamisel ja levitamisel kogu maailmas, ning seetõttu peaksid nad tegutsema kooskõlas Euroopa väärtuste ja rahvusvaheliselt tunnustatud normidega; peab õigeks ja asjakohaseks, et neid Euroopa ettevõtteid, kes siirdavad tootmise vähem rangete sotsiaalsete kohustustega riikidesse, saaks kõigi kohalikele elanikele tekitatud kahjude ja kahjulike välismõjude eest vastutusele võtta, seda ka Euroopa kohtutes;
10. arvab, et komisjon peaks oma tulevases teatises VKEde tegevuse rahvusvahelisemaks muutmise kohta tegema ettepanekud meetmeteks, mis aitavad toetada ja edendada VKEde ESV alaseid algatusi, mis järgivad põhimõtet „kõigepealt mõtle väikestele”, ning arvestavad nende eripära.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	16.3.2011
Lõpphääletuse tulemus	+: 23 -: 4 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	William (The Earl of) Dartmouth, Laima Liucija Andrikiene, Kader Arif, David Campbell Bannerman, Daniel Caspary, Christofer Fjellner, Metin Kazak, Bernd Lange, David Martin, Emilio Menéndez del Valle, Vital Moreira, Cristiana Muscardini, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Niccolò Rinaldi, Tokia Saïfi, Helmut Scholz, Peter Šťastný, Robert Sturdy, Gianluca Susta, Keith Taylor, Iuliu Winkler, Pablo Zalba Bidegain, Paweł Zalewski
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Catherine Bearder, George Sabin Cutaş, Syed Kamall, Elisabeth Köstinger, Miloslav Ransdorf, Michael Theurer

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	14.4.2011
Lõpphääletuse tulemus	+: 36 -: 11 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Regina Bastos, Edit Bauer, Heinz K. Becker, Mara Bizzotto, Philippe Boulland, Milan Cabrnock, David Casa, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Sergio Gaetano Cofferati, Marije Cornelissen, Tadeusz Cymański, Frédéric Daerden, Karima Delli, Proinsias De Rossa, Frank Engel, Sari Essayah, Richard Falbr, Ilda Figueiredo, Thomas Händel, Marian Harkin, Roger Helmer, Nadja Hirsch, Liisa Jaakonsaari, Ádám Kósa, Patrick Le Hyaric, Veronica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Thomas Mann, Elisabeth Morin-Chartier, Csaba Öry, Siiri Oviir, Rovana Plumb, Konstantinos Poupakis, Sylvana Rapti, Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Jutta Steinruck, Traian Ungureanu
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Tunne Kelam, Gesine Meissner, Ria Oomen-Ruijten, Csaba Sógor, Dirk Sterckx, Emilie Turunen, Cecilia Wikström